

B.I.R. 8071

8071

IOAN M. NEDA

BIBLIOTECA
Prof. I. LUPAȘ

Domnului Profesor Ioan Lupas,
cu tot respectul

17. III. 1942.

I. M. Neda

Din legăturile Craiovenilor

cu

Gheorghe Barițiu

ACADEMIA R.P.R.
FILIALA CLUJ
BIBLIOTECA

FG Nr. 15.175 1961

RAMURI, CRAIOVA

A. 206/1961

1244

DE ACELAȘ:

1. Documente oltenesti, în *Arhivele Olteniei*, XIV (1935), nr. 79-82.
 2. Documente privitoare la schitul Cornet (Vâlcea), I, în *Arhivele Olteniei*, XV (1936), nr. 83-88.
 3. Documente privitoare la schitul Cornet (Vâlcea), II-III, în *Naționalul Vâlci*, X (1937), nr. 103-108 și extras.
 4. Condica de vizitatorii schitului Cornet din anii 1860-1861, în *Naționalul Vâlci*, X (1937), nr. 109-110 și extras.
 5. Documente privitoare la schitul Cornet (Vâlcea), IV, în *Naționalul Vâlci*, X (1937), nr. 111-114 și extras.
 6. Cum se înfățișa administrația mănăstirilor vâlcene în a doua jumătate a secolului XIX, în *Naționalul Vâlci*, X, (1937), nr.114 și extras.
 7. Contribuție la istoricul desființatului schit Proșia din județul Argeș, în *Revista Istorică Română*, VII (1937), fasc. III-IV.
 8. Trei documente, în *Arhivele Olteniei*, XVI (1937), nr. 89-91,
 9. Știri mărunte asupra bisericii Flămânda (Buc.) și schiturilor Robaia și Văleni (Argeș), în *Revista Istorică Română*, VIII (1938).
 10. Din circularile arhiepiscopatului neunit la sfârșitul sec. XIX, în *Țara Bârsei*, X (1938), nr. 4-6.
 11. Cu privire la satul Goești-Dolj, în *Arhivele Olteniei*, XVIII, (1939), nr. 101-103.
 12. Din legăturile Craiovenilor cu Gh. Barițiu, în *Arhivele Olteniei*, ~~XIX~~^{XIX} (1939), nr. 104-106 și extras.
 13. Date despre schitul Brătășești (Argeș), în *Revista Istorică Română*, IX (1939).
 14. Tesaur din Cugir (Hunedoara), I, în *Preocupări Literare*, IV (1939).
 15. Tesaur din Cugir (Hunedoara), II, în *Preocupări Literare* V (1940).
-

Din legăturile Craiovenilor cu Gheorghe Barițiu

Din corespondența lui Gh. Barițiu se găsesc la Academia Română, secția manuscrise, în șapte volume, sub cotele 1007—1013, un număr apreciabil de scrisori. Dintre acestea am extras pe cele care sunt adresate lui de către diferite persoane din Craiova, scrisori din epoca anilor 1878-1892.

Așa la 1878 Dec. 21, d-rul Drăgescu comunică lui Gh. B. că i-a lăsat librarului Samitea din Craiova un număr de exemplare din *Observatorul*, precum și o listă de 17 persoane pentru a fi abonate la acest jurnal. Ii mai spune că abonați siguri nu are, din cauză că trebuie să se țină cont de mobilitatea de caracter a oamenilor de aci și (de) puțină simpatia ce o au pentru *Ardeleni*, astfel că siguranță în materie de abonați nu există. Cu toate că este o necesitate națională, dar câți din Români o înțeleg? Și din cei ce o înțeleg, câți o susțin? Foarte puțini, *Materialismul a copleșit toate inimile și sufletele!*

În altă ordine de idei, îl înștiințează că *probabilmente va pleca în Dobrogea și-l va ține în curent cu evenimentele de peste Dunăre* 1).

La 1879 Aprilie 12/24, librarul R. S. Samitea se desvinovățește că ar fi refuzat plasarea *Observatorului*, dar că persoanele ce i-au fost indicate pe listă ca abonați de d-rul Drăgescu, refuză abonamentul 2).

La 1880 Fevr. 21/Mart. 4, profesorul G. M. Fontanin răspunde la scrisoarea lui Gh. B. din 12/24 Ian. 1880, că are toată bunăvoința în susținerea... organului *Observatorului* și că nu a putut obține decât abonamentul dela 4 profesori: I. Fauru, I. Bumbăcilă, D. Pamfiliu și d-rul I. Banciu 3).

La 1881 Fevr. 8, I. Fauru reînviind promisiunea, trimite costul abonamentului său la *Observatorul* pe anul 1881, în valoare de 20 fr. în bilete ipotecare și 2 fr. în mărci poștale. Cu acest prilej îi anunță o veste tristă, că fostul... director al liceului și membrul... Academiei Române... G. M. Fontanin, cu

1) Vezi anexa I.

2) Idem II.

3) Idem III.

A. 206/1961

trenul de astăzi se transportă la București ca alienat, spre a lua avizul și recomandățiunea medicilor pentru vreo casă de sănătate 4).

La 1881 Apr. 26, Bogoeieviciu, pedagog la institutul Faur din Craiova, roagă pe Gh. B. să publice în *Observatorul* nedreptățile făcute de pretorul din Bozovicium, comuna sa natală 5).

La 1882 Ian. 9, I. Fauru reclamă că n'a primit primele numere din *Observatorul*. Asupra unui ardelean locuind la țară, anume Ion Pop, proprietar de moșie, speră să-l facă abonat. Face apoi câteva reflecțiuni asupra articolului „*Urgia în contra Ardelenilor și Ungurenilor în România*” 6).

La 1882 Feb. 7, tot I. Fauru trimite costul abonamentului în valoare de 16 florini austriaci pe un an și pentru Ion Pop, tot pe un an. Tot aci afirmă că, atât el (Fauru) cât și unii profesori, o duc rău în privința traiului. În 1860, la ocuparea catedrei de limba latină, primea 30 galbeni pe lună, iar acum, după 21 ani de serviciu, primește numai 313 lei; deaceia a înființat un institut, pentru a-i fi de ajutor 7).

La 1882 Dec. 28, I. Fauru trimete costul abonamentului pentru trei persoane: M. Strajanu, I. Pop și el. Cu acelaș prilej îl înștiințează pe Gh. B. de costul traducerii și tipăririi memorandumului dela Sibiu în limba italiană, comunicat lui de M. Strajanu, dela tipograful Amante. Mai arată că un boier craiovean anume Ștefan Romaneanu a dat averea sa unei școli primare din localitate 8).

La 1883 Dec. 3, M. Strajanu trimite spre publicare în *Observatorul* necrologul, însoțit de un discurs funebru al d-rului Banciu. Roagă să anunțe apariția ediției a doua din *Sintaxa română* a sa, trimițând și un exemplar 9).

La 1883 Dec. 29, profesoara Elisa Siepetion, numită suplitoare de L. germană la școala Centrală de fete din Craiova, mulțumește lui Gh. B. de ajutorul dat la ocuparea catedrei și speră că va reuși la concurs 10).

La 1884 Febr. 5, M. Strajanu răspunde la cele scrise de Gh. B. în no. 9 al *Observatorului*, relativ la Românii transilvăneni din Oltenia, spunând că în articolul său din *Carpații* nu s'a gândit să spuie ceva rău de Transilvăneni, de a căror origină este și cel ce scrie 11).

La 1884 Dec. 28, I. Fauru trimite lei 66 pentru abonamentele la *Observatorul*, pe 1885, ale profesorului M. Strajanu, al lui Ion Pop și al său. Mai cere să i se comunice statutele

4) Idem, IV.

5) Idem, V.

6) Idem, VI.

7) Idem, VII.

8) Idem, VIII.

9) Idem, IX.

10) Idem, X.

11) Idem, XI.

societății *Opinia* pentru înscriere și da referințe asupra activității societății *Carpați* 12).

La 1885 Iunie 23, acelaș roagă pe Gh. B. ca restul de 5 florini, plata abonamentului pe semestrul Iulie, să-l rețină pentru cheltuelile tipăririi jurnalului 13).

La 1885 Iunie 25, M. Strajanu scrie lui Gh. B. și regretă că ziarul *Observatorul* și-a încetat apariția 14). Din aceeași scrisoare vedem că M. Strajanu își plătea taxa de membru al *Asociației transilvane* cu promptitudine 15).

Tot M. Strajanu *la 1891 Oct. 31*, îi aduce laude la cartea *Părți alese din Istoria Transilvaniei* 16).

La 1892 Febr. 25, acelaș confirmă primirea broșurei critice *de un caracter intim*, în 3 exemplare, broșură isvorită din dorința de a spulbera atacurile neîntemeiate a unor oameni răi, făcute înadins că să micșoreze personalitatea lui Gh. B. 17).

La 1892 Apr. 20, Gh. B. primește din partea lui M. Strajanu, I. Bumbăcilă, I. T. Chețeanu, I. Pop și Sc. Mateescu o scrisoare, prin care este rugat să primească toate urările de bine, cu prilejul aniversării a 80 ani 18).

În sfârșit dăm și necrologul lui Gheorghe M. Fontaninu cu data de *1886 Apr.*, făcut de familia sa 19).

A N E X E *)

I.

Craiova, 21/12, 1878.

Iubite D-le Barițiu!

Răspund cam târziu la epistola ce mi-ai făcut plăcerea a-mi adresa, din cauză că am lipsit din Craiova, iar la reîntoarcere m'am bolnăvit de friguri. Am vorbit cu librarul de aci Samitca, căruia i-am încredințat jurnalele ce mi-ai trimis și o listă de 17 persoane, despre cari am crezut că poate s'ar abona! D-ta 'mi ceri abonați siguri, dar ținând cont de mobilitatea de caracter al oamenilor de aci și puțina simpatie ce o au pentru ardeleni, vei fi de acord cu mine când te voiu încredința, că siguranță în materie de abonament, nu există. Un jurnal ca „Observatoriul” este o necesitate națională, dar câți din Românii de aci o înțeleg? Și din cei ce o înțeleg, câți o susțin? Foarte puțini. Mate-

12) Idem, XII.

13) Idem, XIII.

14) Idem, XIV.

15) Idem, XV.

16) Idem, XVI.

17) Idem, XVII.

18) Idem, XVIII.

19) Idem, XIX.

*) Tipografia ne-posedând pe u scurt din acest caracter, pe care îl folosește corespondența aci reprodusă, a trebuit să oitem acest semn.

rialismul a copleșit mai toate inimile și sufletele. Eu probabilmente voiu pleca în Dobrogiă, dar când, nu știu; de acolo te voiu ține în curentul evenimentelor de peste Dunăre.

Indată ce librarul îmi va arăta numărul abonaților, 'ți voiu scrie. D-ta poți să te adresezi de-a-dreptul la librar.

În momentul în care-ți scriu această epistolă, capul 'mă urlă de chinul ce am luat.

Termin pentru astă-dată, urându-ți succes la întreprindere, serbatori și anu nou fericit.

Al D-tale afecționat

Dr. Drăgescu

(Acad. Rom., mss. rom. 1007, f. 276).

II.

Craiova, 12/24 Aprilie 1879.

Domniei Sale

Domnului G. Barițiu

Sibiu

Domnul Mihălescu, profesore d'aici, comunicându-ne că dv. i-ați scris că noi am fi refuzat primirea ziarului dv. „Observatoriul”, venim cu aceasta a vă face cunoscut că noi nu am primit nici refuzat acest ziar și ne rugăm a ne trimite banda jurnalului, ca să cercetăm cine a refuzat primirea. Domnu Doctor Drăgescu ne-a dat o listă de câțiva domni din Craiova, la cari să trimitem câte un numer din jurnalul dv. (pentru care scop ne-a lăsat câteva numere), invitându-i a se abona, dar acești domni au respuns că vor vedea și se vor abona mai târziu.

Așteptăm dar banda susnumită, semnând cu distinsă stimă.

R. S. Samitca

(Acad. Rom., mss. rom. 1008, f. 175).

III.

Craiova, 21 Februarie
4 Martie

Prea stimate Domnule Redactore și colleg!

Vediend celle coprinse în onorata D-Telle epistola den 12/24 Ianuarie trec. și appretiandu-le după tota valoarea lor, nu am lipsit a face în cercul cunoscentielor melle appelu verbale și char inscriș la sentimentul de solidaritate națională, spre a îndemna la susținerea distinsului D-Telle organ de publicitate, dero longo tota bunnavolentia ce am pus intru aceasta în timpul și împregiurarile de facia, nu am potut a castiga decât 4 prenumeranti noi, accestia toti den sfera didactica, căci alte cercuri alle societății nostre de acci se affla acum prea ocupate și

absorbite parte de politica zilei, parte de concertele și ballurile locale, ce se țin în favoarea meseriilor din urbe și judeciu.

Specificarea celor 4 prenumeranti castigati den nou și a timpului pre care au prenumerat, e cea urmatoria:

D-l I. Fauru, professore la Lyceu, pre 1 ann	l.	1.22
I. Bombacila, professore la Lyceu, pre 1/2 ann	l.	1.11
D. Pamfiliu, institutore și directore la scola primaria no. 5 pre 1/2 an	l.	1.11
Dr. I. Banciu, medicul primariu all urbiei și professore la Lyceu, pre 1/2 ann	l.	1.11
		Total lei 55

Accesta summa dero de lei cincideci si cinci, am onoare a vă transmite D-Telle pre longo accesta in bilete ipotecarie. Totu-de-ua-data observ co unii den prenumeranti au espresu dorentia ca prenumeramentele se li se compute, fiind cu potentia cu incepere dela 1 Martiu, care dorentia cred c'o vei benevolia a o lua în considerare, deco sistema de prenumerare a redactiunii permite accesta.

Sperand Prea stimate Domnule co vei benevoli a considera nu attat micul resultat ce am potut obtiene, ci mai vertos buna-volentia ce nu mi-au lipsit, reman all Domniei Telle sincer stimatoriu și devotat colleg.

G. M. Fontaninu

(Acad. Rom., mass. rom. 1009, f. 72).

VI.

Domnule Barițiu!

Conform promisiunei din carta postale ce v'am adresat în zilele trecute, me grăbesc a ve respunde plata abonamentului la „Observatoriul” pre anul curente cu incepere dela 1 Fevruariu de când mi-a espirat anul abonat. Achid aci 20 fr. în biletu ipotecari și 2 fr. în marci postali.

Tot odată mi îndeplinesc o tristă datoria, anuntiandu-ve ca fostul nostru director al liceului și membrul secțiunii filologice al societăței Academiei Române, d-l G. M. Fontanin, cu trenul de astăzi se transportă la București, ca alienat, spre a lua avisul și recomandatiunea medicilor pentru vreo casă de sanatate. Regretăm distinsele lui cunoscintie filologice, mai ales în sfera limbei naționali.

Primiți Domnule Barițiu assecurarea distinsei mele consideratiuni.

I. Fauru.

Craiova, 1881 Fevruariu 8.

(Acad. Rom., mass. rom. 100, f. 330).

V.

Craiova în 26 Aprilie 1881 st. v.

Stimate D-le Redactor!

Ve rog binevoști a publica corespondența alăturată, de cumva veți afla de bine.

Sunt 14 luni de când am părăsit comuna născerei Bania și am venit în Craiova. Pre sărbătorile trecute am fost să cercetez părinții, unde am avut ocasiunea a auzi și vede portarea pretorului din Bozovicu.

D-le Redactor! Ve veți aduce aminte cât de nefericiți s'au simțit Almajani cu fostul lor pretore Szabo, dar ve mărturisesc că acela, în comparația cu portarea acestuia a fost lucefer. Pre acesta (Szanto) nime nu-l respectează; la alegerea din Bania juca rola de comediant, ocolind hora cu păharele de bere în mână și picicând fetele și nevestele locuitorilor. Că doarme pe bănci în crâșmă, după cum aud, este un ce comun. Pre preotul Novacovicu l-a înjurat de Dumnezeu în fația mai multora. Acesta Szanto feresce a luat-o în glumă. Destul că Almajani cu astfel de conducător, sunt bătuti de D-zeu. Mai una vă rog, D-le Redactor, sfătuiți tinerii de preste Carpați să nu-și părăsească posturile și să vină în Romania, că aici numai nefericirea îi așteaptă. Eu am făcut-o și regret din inimă, dar n'am ce face. Nu numai că eu, toți cari sântem veniți aici, plângem.

Primiți ve rog considerațiunile de stimă dela al D-voastră devotat.

Bogoevicu

pedagog la inst. D-lui Fauru

(Acad. Rom., mss. rom. 1009, f. 384).

VI.

Iubite D-le Barițiu!

Inceputul abonamentului meu la Observatoriul prin d-l Fontaninu, a fost cu inceputul lui Februarie și anul trecut tot la 1 Februaru m'am abonat. Cu toate acestea anul acesta nici primul numer din Ianuarie nu l'am primit. Nu cred se fia eroarea postei, pentrucă pana acum nu mi-a lipsit nici un numer. Ve rog prea mult se faceți a se îndrepta eroarea și a mi se trimită toate numerele ce au mai eșit și vor eși din Ianuaru și mai departe. La inceputul lui Februaru voui tramite ca în trecut prețul abonamentului pre un an întreg.

Dacă vom mai putea mișca dintre compatrioți pre cineva, vă voui avisa. Cei din urbe sunt dificili, din cei dela tiera unul este și în pozițiune buna și mai ardelean, Ioan Pop, acum proprietar de moșie; pre acesta deaca-l voui putea întâlni, sper să-i

pot îndupleca la abonare. Relativ la articolul „Urgia în contra Ardelenilor și Ungureanilor în România”, permiteți-mi a vă face câteva reflesiiuni.

Urgia în contra Românilor austriaci înainte de 1848, nu se pare că a fost o manifestațiune a spiritului anti-român și redacționariu a unor oameni dela guvern sau corciturii sau induși în eroare de educatorii streini în contra noastre ca mai curați și mai liberali. De atunci încoace eu observ nu atâta ura cât gelosia și ambițiunea din partea unor suflete mici, cari sau eclipsați în aspirațiunile lor la gloria sau împiedicați în ajungerea unor scopuri particulare, uneori pre facia, alteori în dosne calumniază și ne ridiculizează. Eu din parte-mi nu mă pot plânge decât de întârzierea prea mare a indigenatului meu, care abia anul trecut mi s'a recunoscut. De alta parte vedem destui romani austriaci bucurându-se de favoruri mari, uneori chiar în contra legii instrucțiunii publice. Cea mai mare eroare ce a putut face vreodată un guvern romanesc, mi se pare satisfacțiunea recentă ce a anunțat să dea guvernul actual cabinetului austro-ungar prin înapoierea cea senzațională a celor 140 familii banațiene. Aceasta înprejurare trebe se fia adus mare consternațiune în animele Romanilor austriaci.

Dumnezeu se ve întărească pentru continuarea luptei ce aveți.

Fauru.

Craiova, 1882 Ian. 9.

(Acad. Rom., mss. rom. 1000, f. 5)

VII.

Domnule Barițiu!

Ve trimit acuși aici 16 florini austriaci în bancnote austriace, abonamentul Observatorului pentru mine pre un an cu începere dela 1 Febr. s. v. și pentru d-l Pop Ioan proprietariu cu începere dela 1 Ian. erași pre un an, precum ve avisasem prin o carta postala. Se me scuzați ca nu am fost tocmai exactu în împlinirea promisiunii. Las ca și pre Pop l-am abonat numai după asigura amicilor mai confidențiali, dar de atunci nici nu am potut afla deaca îi vine Observatorul ori nu. Ve trimit dela mine, ca se nu ve întârziez cu plățile ce aveți a face și d-voastre.

Dealmentrelea și eu și unii profesori o ducem foarte greu. In 1860 la ocuparea catedrei de limba latina, aveam onorariul de 30 galbeni pe lună, azi după servitiu de 21 ani am 313 lei, adică mai puțin, căci gradațiunea de 253 pre trei luni este numai fluctuatoria după dispozițiunile ministerului. In condițiunile actuale, acest onorariu nu ne ajunge nici pentru viața și îmbrăcăminte. Deaca nu m'ași fi apucat de mult și eu se infientez un pensionat, cu a cărui dirigere și pedagogare am perdut mult timp necesariu pentru largirea și desvolatarea cunoscintelor re-

lative la obiectele mele de scola, astăzi m'ași afla în cea mai miserabilă pozițiune. Gratiă acestei întreprinderi destul de îngrate, pot se-mi întreține familia cu 4 copii și încă o cumnata cu 2 copii, remasa vaduva fara nici o stare.

Primesce d-le Barițiu sincerele mele salutări

Fauru.

Craiova, 1882Febr. 7.

(Acad. Rom., mss. rom. 1000, f. 25.

VIII.

Craiova 1882, Dec. 28.

Prea stimate Domnule!

Am onoare a ve trimite lei noui 66, abonamentul la Observatorul pre întregul an 1883, pentru trei inși și anume pentru Domnii: Michaela Străjanu profesor, Ioane Popu proprietari, cu începere dela 1 Ianuaru anul viitori. Deaca voi mai putea a ve comunica. Tot odată ve alătur respunsul ce a primit fratele coleg Străjanu dela d-l Amante, relativ la spesele ce ar costa traducerea și tipărirea în limba italiană a memorandumului dela Sibiu.

O scire înbucuratoria deși numai locală, înse națională, ve comunic cu asta ocașiune. Un betrân boeriu, Ștefan Romaneanu, care deja de mai mulți ani întreține o scola primaria de fete din veniturile sale, prin testament în regulă acceptat de primaria și aprobat de ministeriu a daruit toata averea sa, după moartea sa și a sociei, scolei ce-i porta numele, cu condițiunea ca amândoi să fie înmormântați în gradina zisei scoli. Starea respectivă se urca peste 20.000 galbeni.

Primiți d-le Barițiu, urările noastre pentru vigoarea corporală și spirituală, ca se poteți lupta cu succes pentru triumful causei romane, care în circumstantiele actuale o vedem mai periclitata decât oricând altadata.

I. Fauru.

(Acad. Rom., mss. 1000, f. 216).

IX.

(Craiova, 3 Decembrie s. v. 1883).

Stimabile Domnule Barițiu!

Binevoți a primi în coloanele stimabilului d-voastre ziaru, alăturatul necrolog al d-rului Banciu, pronunțat cu acea ocașiune. Totdeodată vă rog Domnule Bariț a anunța publicarea adițiunei a II-a a sintacticei române de subsemnatul, din care-mi iau per-

misiunea a vă trimite un exemplariu, împreună cu aceasta sub bandă și dacă se poate a face o mică dare de seamă sau cel puțin a publica darea de seamă făcută de mine în prefața cărții pentru edițiunea a II-a. A II-a edițiune a etimologiei, apăruse în anul trecut, precum și a II-a edițiune a stilisticii.

Arată te rog respectuoase omagii din parte-mi venerabilului d-tale părinte.

Sunt al d-tale cu distinsă stimă și considerațiune.

M. Strajanu

(Acad. Rom., mss. rom. 1010, f. 448)*

X.

Mult stimat Domnule!

Din 28 Octombrie sunt numită ca suplinitoare la Limba germa(nă) la școala Centrală de fete din Craiova, unde numai dela 19 Noemvrie funcționez, fiind reținută parte printr'un morb scurt, ce am petrecut în Craiova, parte din cauza predecesorelui meu, carele nu-și putea rupe momentan legăturile ce avea la această catedră.

Catedra ce ocup, mult stimat d-le Barițiu, este dinpreună cu alte catedre dela școala de aici, espuse în monitorul la concurs pentru luna lui Septemvrie 1884. Toate poterile de cari dispun, fie spirituali, fizice și morali, le voi aplica în decursul acestui an, spre a ve proba că nu ați dat ajutoriul d-voastră unei persoane nedemne. Deci de voi avea nefericirea a fi delaturată la concurs, la care posibilitate tremur la un asemenea cas de acum, ve rog a-mi crede că o asemenea catastrofă numai prin gresiala mea mi se va întâmpla.

Ve mulțumesc din suflet de sprijinul ce mi-ați dat, în urmarea cărui me ved azi într'un post atât de onorific, căci fera ajutoriul d-voastre nu izbuteam, aceasta este ferma mea convicțiune și ve rog scuzați-me ca o repet.

Permiteți a vă ura an nou fericit! Dee Ceriul se schimbați încă mulți ani spre mulțumirea celor ce ve venerează.

Sunt cu distinse stima a stimatei d-voastre de oblegată.

Craiova 29 Decembrie 1883.

Elisa Siepetion.

(Acad. Rom., mss, rom. 1010, f. 439).

XI.

Domnule Redactor!

Cuvintele scrise de D-voastră în no. 9 al Observatorului, relativ la Romanii transilvani de aici, mi-au făcut o surprisă neplăcută. Ziceți că „în Oltenia n'au cerut nici un librariu vreun

exemplariu din Memoriu. Nici unicul". Apoi „nu se poate presupune ca foștii noștri compatrioți au așteptat ca acea carte se li se trimită pela locuințele dinșilor". Deci „D-lor n'au voit s'o cunoască, nu le-a pasat de acea acțiune a reprezentanților poporului românesc din acesta monarchia... Nici ca vreu se mai scia de vechia lor patriă". Numai la acesta nu m'ași fi așteptat Domnule Redactor, se fiu silit a așera pe Romanii de aici în contra atacurilor D-voastre. Nu pre toți, dar pre aceia cari nu si-au uitat de vechea lor patrie. Căci sunt și deacea D-le Redactor. D-voastre îi cunoașteți și n'ar trebui se palmuiți deavalma. Autorul articolului din Carpații de unde citați cuvintele, pe al căroră temeiu ne acușați pe toți, n'a voit se acuze, nici se blameze pre nime. El a voit mai întâiu se așera pe Romanii din Austr-Ungaria de acusa ce li se facea, că ar suferi cu prea multă indulgentia jugul Ungurilor. A voit apoi se indemne pe Romanii de aici, atât transilvani cât și indigeni, se se intereseze mai mult de sortea fraților de peste Carpați, căci numai o strânsă legătura morala și o strânsă solidaritate între noi, ne poate garanta un bun viitoriu.

După indignațiunea ce respira din vorbele D-voastre mai ales în contra autorului menționatului articlu s'ar putea crede ca D-voastre n'ați cetit decât acele trei rânduri, căror pe lângă acesta le-ați dat un întieles ce n'a fost în intențiunea autorului. Pare că acele trei rânduri ar fi fost scrise la adresa D-voastre de peste munți, ca imputare că nu ne-ați fi comunicat memoriul. Dacă cetiați, D-le Redactor, întreg articolul, în care să reproduce și programa politica din memoriu, din interesul cu care este scris pentru cauza romana din Transilvania, v'ați fi potut convinge, cred, că și aici în Oltenia sunt omeni cari se interesează de Transilvania, atât indigeni cât și compatrioți de ai D-voastre. Pentrucă autorul acelu articlu e transilvanian, este acel ce va scrie aceste rânduri și care atât el cât și alții transilvaniani de aici, nu pentru întâia oară a vorbit și a contribuit (cu) obolul seu în cause naționale. Așară de colectele de ocașiune pentru scopuri naționale și de taxele anuale la vreo două societăți transilvane, numai pentru publicațiunile politice și literare romane, cheltuesce vreo 150 fr. pe an așară de publicațiunile străine de cari are trebuința pentru a se ține în curentul sciinței cari-l costa tot atâta și uneori îndoit mai mult. Dacă nu face mai mult, cauza e că nu pote; căci nu dispune nici el, nici alții de categoria lui, de venitul de 50.000 de galbeni, cum spuneați D-voastre de multe familii transilvane de aici, nici de cinci mii, nici de cinci sute. Pentru un părinte de familie e destul cred a spune că e profesor, ca se fie scutit de banuiala de a fi om bogat. Când D-voastră afirmați în mod categoric că la librariile de aici nu s'a cerut nici un exemplariu din memoriu, îmi dați voie se ve spun, Domnule Redactor, că ve înșelați. În adevăr s'au comandat foarte puține, dar s'au comandat. Și tocmai împrejurarea că s'au comandat puține, împreună cu tânguiriile

D-voastre că în România s'ar fi desfășurat foarte puține exemplare din memoriu, că Romanii de aici în general sunt nepăsători de Dumneavoastră; acestea zic au motivat exagerațiunea din mentionatul articolu, pe al cărei temeiu D-voastre acum ne plesniți pe toți în fația.

Domnule Redactor, știți mai bine decât mine, că Romanii transilvani în mare parte nu sunt tocmai bine priviți aici, că antipatia provincială între Romani încă n'a încetat. Cred deci că decât această antipatia prin vorbe amare, ar fi mai bine se nu ne blamați cel puțin atunci când puteți vedea că nu ne lipsește voința de a face bine. Poate ca și emigranții transilvani au adus și aduc vreun serviciu cauzei naționale.

Primiți ve rog, Domnule Redactor, asigurarea profundului respect ce ve conserv.

Craiova 5 Fevruariu 1884 s. v.

M. Strajanu.

P. S. Cu această ocaziune am onoarea a ve ruga, Domnule Redactor, ca în calitate de secretar al „Asociațiunii transilvane” se binevoii a primi alăturata suma de ziece florini v. a., taxa anuală a acelei asociațiuni pe anul trecut 1883, și pe cel presente.

M. Strajanu.

(Acad. Rom., mss. rom. 1010, f. 274).

XII.

Craiova, 1884 Dec. 28.

Stimate Domnule,

Am onoare a vă trimite suma de lei 66, abonamentul la „Observatoriul” pre anul 1885 pentru D-nii Michail Strajanu profesor, Ioan Pop proprietariu și pentru mine subsemnatul, câteși trei cu locuința în Craiova. De două zile pre aici ninge. Am dori să scim: fundațiunea siulușiană încă nu a ajuns la capitalul necesariu pentru întemeierea universității, sau cel puțin academiei de drepturi? Noi transilvaneanii, ca și alții români buni de pre aici, asceptăm cu nerăbdare confirmarea statutelor societății „Opinia”, spre a ne face membri. La societatea „Carpații” românii de aici participă mai mulți tineri și bărbați din elita societății de aici. Deja am trimis din ce am încasat, câteva sute de lei la nesce școli sărace confesionali, unde după informațiunile noastre, copilașii români erau atrași la scoala statului prin cărți și haine gratuite. În carnaval vom mai da un bal în folosul societății. Vă urez serbători fericite și succes mare în lupta grea în contra inamicilor naționalității noastre.

I. Fauru, profesor.

(Acad. Rom., mss. rom. 1011, f. 180).

XIII.

Craiova, 1885 Iunie 23.

Prea iubite D-le Barițiu!

Restul de 5 fiorini, plata abonamentului pre semestrul Iulie, ve rog se-l opriți D-voastră ca omagiu din partea mea pentru devotamentul cu care ați apărat interesele naționalității romane pre calea cea spinoasă a presei în temp de o jumătate de secul.

D-zeu se ve împuterească ca mulți ani se mai puteți lupta pentru triumful cauzei naționali.

Primiți, D-le Barițiu, asigurarea distinsei mele considerațiuni.

I. Fauru.

(Acad. Rom., mss. rom. 1011, f. 29.

XIV.

Venerabile Domnule Bariț!

Abonații din Craiova regretăm foarte mult încetarea „Observatoriului”. Inșăți dorim Domnii-Tale sănătate și putere încă mulți ani pentru binele națiunei. Subsemnatul și prin mine D-l Ioan Pop, vă rugăm ca pentru costul abonamentului nostru pe un an la „Observatoriul” se binevoșiți a ne tramite la adresa unuia din noi, câte un exemplariu din „Istoria regimentului II de graniță”, iar ce va mai rămâne încă din acest mic rest, vă rugăm cu tot respectul a-l întrebuința pentru scăderea restanței ce v’a rămas din edițiunea „Observatoriului”.

Subsemnatul vă rog totdeodată, venerabile Domnule Bariț, se binevoșiți a primi în calitate de secretar al „Asociațiunei transilvane”, alăturata sumă de 10 fl. v. a., taxa mea de membru al Asociațiunei pe 1885 și 1886 și a dispune să mi se trimită foaia „Transilvania”, începând dela Ianuarie 1885.

Primiți cu această ocașiune, venerabile Domnule Bariț, asigurarea sentimentelor mele de cel mai profund respect și devotament.

Craiova, 25 Iunie 1885.

Mihail Strajanu
profesor.

Acad. Rom., mss. rom. 1011, f. 293).

XV.

Prea venerabile Domnule.

Prin publicarea prețiosului Domniei Voastre opis „Părți alese din istoria Transilvaniei”, ați împlinit un gol de mult simțit și o dorință generală a Romanilor, pentru care generațiunile

actuale și posteroare vă vor păstra — sunt sigur — o caldă recunoștință.

Având deja volumul I și II, vă rog prea respectuos se binevoii a-mi trimite 5 esemplare din volumul a III-lea al numitului opus și anume: 3 esemplare legate cu prețul de 4 florini (pentru d-nii I. Faur, I. Chețanu și subsemnatul) și 2 broșate, cu prețul de 3 florini, 50 creștari (pentru d-nii profesori Calloianu și Bușilă). Pentru acestea am onoare a da, a alătura aici cuvenita sumă de 19 florini.

Cu această ocaziune vă rog, prea venerabile Domnule Bariț, să primiți călduroasele mele urări de felicitare și mulțumire și cele mai respectuoase omagie.

Prea devotat

Michail Strajanu
profesor la liceu

Craiova, 31 Oct. s. v. 1891.

(Acad. Rom., mss. rom. 1012, f. 314).

XVI.

Venerabile Domnule Bariț!

Primind astăzi broșura Domnii Voastre critică, în 3 esemplare mă grăbesc a vă aduce cele mai vii mulțămiri pentru onoarea ce ați binevoit a-mi face, trimițându-mi mie această publicațiune de un caracter intim. Adânc mișcat de această distincțiune vă rog să aflați, Domnule Bariț, că venerațiunea ce am avut-o pentru Domniia ta, încă depe băncile școalei, a crescut în anii și cu cunoștințele mele despre activitatea, scrierile și meritele Domnii Tale.

Doresc și vă urez ca pentru binele națiunii și pentru mulțămirea marelui număr de români, care vă iubesc și vă venerază, să continuați a ne vorbi încă mulți, mulți ani din istoria noastră contemporană, care o ascultăm dela Domniia Ta ca dela un oracol.

Cu această ocaziune vă rog să primiți Domnule Bariț asigurarea profundelor mele simțiminte de omagiu și venerațiune.

Craiova, 25 Februaru 1892.

Michail Strajanu.

(Acad. Rom., mss. rom. 1012, i. 361).

XVII.

Venerabile Domnule,

Este mai bine de o jumătate de secol de când ai început a fi deșteptătoriul și conducătoriul națiunii române de peste Carpați. Prin prețioasele Domniei Tale publicațiuni, prin faptele,

suferințele și devotamentul de rar exemplu pentru binele națiunii, și-ai câștigat un loc glorios în istoria politică și culturală a Românilor. Permite-ne deci, venerate Domnule, ca acum în anul când serbezi a 80-a aniversară a frumoasei și mult roditoare Domniei Tale vieți și când ne-ai dăruit prețioasa și de mult dorită istorie a Romanilor transcarpațini, se venim a-ți aduce respectuoasele noastre omagie de profundă venerațiune și cele mai călduroase urări, ca ceriul se lungească scara binecuvântată a scumpei Domniei Tale vieți încă multe, multe zile senine și liniștite, pentru binele națiunii și pentru mângâierea acelor care te iubesc și te adoară.

Primește, venerate Domnule, asigurarea simțimentelor noastre de cea mai înaltă stimă și cel mai adânc respect.

Craiova în 22 Aprilie s. v. 1892.

Mihail Strajanu, profesor. **I. Fauru. I. Bombăcilă. I. T. Chețeanu**, avocat. **I. Pop**, fabricant. **Sc. Mateiescu**, directorul Liceului.

(Acad. Rom., mss. rom. 1012, f. 394).

XVIII.

Doamna Anna Teodorin soră, Dimitrie Fulga, Maior G. Teodorin cumnați și Hercule D. Fulga nepot, au durerea de a vă face cunoscut pierderea prea iubitului lor frate, cumnat și unchiu

Gheorghe M. Fontaninu

Fost Director al Liceului din Craiova și membru al Academiei Române

încetat din viață în etate de 60 ani. Rămășițele mortuare vor fi depuse în bis. Sf. Gheorghe nou, iar ceremonia funebră va avea loc Sâmbătă 26 Aprilie, la orele 3 post merid., de unde cortegiul va porni la cimitirul Șerban Vodă (Belu).

Buc. Apr. 1886.

(Acad. Rom., mss. 1013, f. 139).

104

119

242/3206 VI 61
150

ANTICARIAT CLUJ
LEI 150

